

Analízis 2, 13–14. hét

Improprius integrálok

Improprius és főérték integrál¹

I. Legyen $a \in \mathbb{C}$, $w \in \mathbb{T}$ (azaz $w \in \mathbb{C}$, $|w| = 1$) és $\alpha \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$, ekkor az a csúcspontú, w tengelyű, 2α nyílásszögű kúp

$$\text{Sect}(a, w, \alpha) = \{a + rw e^{it} \mid r \in \mathbb{R}_0^+, t \in [-\alpha, \alpha]\}.$$

Legyen $\rho \in \mathbb{R}^+$ és $f : \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ olyan holomorf függvény, melyre $\text{Sect}(a, w, \alpha) \setminus B_\rho(a) \subseteq \text{Dom } f$ teljesül. Mutassuk meg, hogy minden $r \in]\rho, \infty[$, $\lambda \in \mathbb{R}^+$ és a $\gamma_r : [-\alpha, \alpha] \rightarrow \mathbb{C}$, $\gamma_r(t) = a + rw e^{it}$ görbe esetén

$$\left| \int_{\gamma_r} f(z) e^{-\lambda \bar{w} z} dz \right| \leq \pi \cdot \left(\sup_{z \in \text{Ran } \gamma_r} |f(z)| \right) \cdot |e^{-\lambda \bar{w} a}| \cdot \frac{1 - e^{-\lambda r}}{\lambda}$$

teljesül. (*Jordan-lemma*.)

II. Legyen $p, q : \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ olyan valós együtthatós polinom, melyre $\deg q \geq 2 + \deg p$ teljesül, valamint a q polinomnak nem létezik valós gyöke. Igazoljuk, hogy ekkor

$$\int_{-\infty}^{\infty} \frac{p(x)}{q(x)} dx = 2\pi i \sum_{\substack{a \in \mathbb{C}: q(a)=0, \\ \text{Im } a > 0}} \text{Res} \left(z \mapsto \frac{p(z)}{q(z)}, a \right).$$

III. Legyen $p, q : \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ olyan valós együtthatós polinom, melyre $\deg q \geq 1 + \deg p$ teljesül, valamint a q polinomnak nem létezik valós gyöke. Igazoljuk, hogy ekkor minden $\alpha \in]0, 2\pi[$ esetén

$$\int_{-\infty}^{\infty} \frac{p(x)}{q(x)} \cos(\alpha x) dx + i \int_{-\infty}^{\infty} \frac{p(x)}{q(x)} \sin(\alpha x) dx = 2\pi i \sum_{\substack{a \in \mathbb{C}: q(a)=0, \\ \text{Im } a > 0}} \text{Res} \left(z \mapsto \frac{p(z)}{q(z)} e^{i\alpha z}, a \right).$$

IV. Legyen $p, q : \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ olyan páros, valós együtthatós polinom, melyre $\deg q \geq 2 + \deg p$ teljesül, valamint a q polinomnak nem létezik valós gyöke. Igazoljuk, hogy ekkor minden $\alpha \in]-1, 1[$ esetén

$$\int_0^{\infty} \frac{p(x)}{q(x)} x^\alpha dx = \frac{\pi i}{\cos \frac{\pi \alpha}{2}} \cdot \exp \left(-i \frac{\pi \alpha}{2} \right) \sum_{\substack{a \in \mathbb{C}: q(a)=0, \\ \text{Im } a > 0}} \text{Res} \left(z \mapsto \frac{p(z)}{q(z)} z^\alpha, a \right).$$

¹Ha $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ olyan függvény, mely minden $a \in \mathbb{R}^+$ esetén Riemann-integrálható a $[-a, a]$ intervallumon és létezik a $\lim_{a \rightarrow \infty} \int_{-a}^a f$ határérték, akkor bevezetjük a

$$\int_{-\infty}^{\infty} f = \lim_{a \rightarrow \infty} \int_{-a}^a f$$

jelölést, melyet az f függvény főérték integráljának nevezünk.

V. Igazoljuk az alábbi egyenlőségeket.

$$\begin{array}{ll}
 1. \int_0^{\infty} \frac{x^2}{(x^2+1)(x^2+4)} dx = \frac{\pi}{6} & 2. \int_0^{\infty} \frac{1}{(x^2+2x+2)(x^2-2x+2)} dx = \frac{\pi}{8} \\
 3. \int_0^{\infty} \frac{1}{x^4+1} dx = \frac{\pi}{2\sqrt{2}} & 4. \int_0^{\infty} \frac{1}{(x^2+1)^2} dx = \frac{\pi}{4} \\
 5. \int_0^{\infty} \frac{1}{(x^2+4)^3} dx = \frac{3\pi}{512} & 6. \int_0^{\infty} \frac{x^2}{(x^2+1)^2} dx = \frac{\pi}{4} \\
 7. \int_0^{\infty} \frac{1}{(x^2+1)(x^2+9)} dx = \frac{\pi}{24} & 8. \int_0^{\infty} \frac{x^2}{x^8+1} dx = \frac{\pi}{8 \sin \frac{3\pi}{8}}
 \end{array}$$

VI. Igazoljuk az alábbi egyenlőségeket.

$$\begin{array}{ll}
 1. \int_0^{\infty} \frac{\cos x}{(x^2+1)(x^2+4)} dx = \frac{\pi(2e-1)}{12e^2} & 2. \int_0^{\infty} \frac{x \sin(2x)}{x^2+3} dx = \frac{\pi}{2} \cdot e^{-2\sqrt{3}} \\
 3. \int_0^{\infty} \frac{x^2 \sin x \cos x}{(x^2+1)^2} dx = \frac{\pi}{4e^2} & 4. \int_0^{\infty} \frac{x^3 \sin x}{(x^2+1)(x^2+4)} dx = \frac{\pi(4-e)}{6e^2} \\
 5. \int_0^{\infty} \frac{\cos(2x)}{x^2 + \frac{\pi^2}{4}} dx = e^{-\pi} & 6. \int_0^{\infty} \frac{x \sin x}{(x^2+1)^2} dx = \frac{\pi}{4e} \\
 7. \int_{-\infty}^{\infty} \frac{\cos x}{x^2-2x+2} dx = \frac{\pi}{e} \cos 1 & 8. \int_{-\infty}^{\infty} \frac{x \sin x}{x^2+2x+2} dx = \frac{\pi(\sin 1 + \cos 1)}{e}
 \end{array}$$

VII. Igazoljuk az alábbi egyenlőségeket, ahol $\alpha \in]-1, 1[$ paraméter.

$$\begin{array}{ll}
 1. \int_0^{\infty} \frac{x^\alpha}{x^2+1} dx = \frac{\pi}{2 \cos \frac{\pi\alpha}{2}} & 2. \int_0^{\infty} \frac{x^\alpha}{(x^2+4)^2} dx = \frac{2^{\alpha-5}\pi(1-\alpha)}{\cos \frac{\pi\alpha}{2}} \\
 3. \int_0^{\infty} \frac{x^\alpha}{x^3+1} dx = \frac{\pi}{3 \sin \frac{\pi(1+\alpha)}{3}} & 4. \int_0^{\infty} \frac{x^{2+\alpha}}{(x^2+1)^2} dx = \frac{\pi(\alpha+1)}{\cos \frac{\pi\alpha}{2}} \\
 5. \int_0^{\infty} \frac{x^\alpha}{x^4+1} dx = \frac{\pi}{4 \sin \frac{\pi(1+\alpha)}{4}} & 6. \int_0^{\infty} \frac{x^{4+\alpha}}{(x^2+1)^3} dx = \frac{\pi(\alpha+1)(\alpha+3)}{16 \cos \frac{\pi\alpha}{2}}
 \end{array}$$